

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 29.8.2011
čj. SRS 051592/2011

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 17 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 8.8.–28.8.2011

1. Počasí

Počátkem sledovaného období bylo oblačno nebo zataženo s častými dešťovými srážkami a s ranními teplotami 12 °C až 13 °C, denní teploty dosahovaly k 20 °C. Ke konci sledovaného období nastalo prudké zvýšení teplot, ranní teploty se pohybovaly mezi 13 °C až 17 °C. Denní zpočátku vystoupaly až k 34 °C a ke konci týdne zvolna klesly k 25 °C. Tyto tropické teploty doprovázely bouřky s nárazovým větrem a deštěm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Průběh žní se koncem srpna chýlí ke konci. Výnosy obilovin jsou na velmi dobré úrovni. Deštivý průběh části žní měl značný díl na zhoršené kvalitě sklizeného potravinářského obilí. Započala sklizeň máku a velmi raných odrůd brambor. V porostech brambor, i přes zvýšené ošetření fungicidy, došlo k vyššímu nárůstu výskytu **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)**. Porosty množitelských a konzumních brambor byly zdesikovány, aby infekce neprostoupila do hlíz. Probíhá setí řepky a její preemergentní chemická ochrana. Pokračuje sklizeň otav trvalých travních porostů, úklid slámy a ošetření strnišť. V sadech pokračuje sklizeň raných jablek a prořezávky peckovin (višně).

OBILNINY

Převážná část obilnin je již sklizena. Část ještě zůstala na pozemcích z důvodu nepříznivého počasí. Porosty jsou po dešťových srážkách na začátku období a po bouřkách mokré a polehlé. Půda je podmáčená a lokálně znemožňuje vstup sklizňové techniky na pole. Sklizené zrna mají vysokou vlhkost a je nutné je dosušet.

PŠENICE OZIMÁ (RF 89-99 BBCH)

U nesklizených porostů dochází vlivem vlhkého počasí k rozvoji **černí obilnin (*Alternaria* sp.)** v klasech, **snětivosti pšenice rodu *Tilletia* (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*)** a **růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.)**. Z pozorovacích

bodů jsou při sklizni odebrány vzorky zrna cca 0,5 kg k laboratorním rozborům na přítomnost teliospor a určení druhu snětivosti.

JEČMEN JARNÍ (RF 92-99 BBCH)

Na nesklizeném ječmeni se vyskytují **černě obilnin (*Alternaria sp.*)**. Pozitivní výskyt této choroby byl hlášen z okresu Třebíč (Střítež u Třebíče, 9.8.).

Pozitivní výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn po sklizni na pozemku v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 9.8.).

KUKUŘICE (RF 71-79 BBCH)

Porosty se nacházejí v růstových fázích od počátku tvorby plodu do fáze, kdy zrno dosáhlo druhově a odrudově specifické velikosti.

První výskyt **sněti kukuřičné (*Ustilago maydis*)** je hlášen z okresu Třebíč (Račice u Hrotovic, 10.8.).

Pokračuje nálet imág **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** do feromonových lapáků. V nárazníkové zóně byl laboratorně potvrzen výskyt téměř ve všech okresech (České Budějovice, Český Krumlov, Pelhřimov, Písek, Tábor, Strakonice). První výskyty v nárazníkové zóně byly zjištěny v okresech: Tábor (Opařany, 26.8., 1 ks a Dobronice u Chýnova, 26.8., 1 ks), Strakonice (Budyně, 29.8., 1ks, Dunovice, 29.8., 1ks, Přestřovice, 29.8., 1ks). Dále pokračuje nálet do feromonových lapáků v okresech: Český Krumlov (Žďár u Kaplice, 9.8., 3ks, Mojmějov, 9.8., 1ks, Chlumec, 9.8., 5ks a 25.8., 3ks, Velešín, 9.8., 1ks a 25.8., 1ks), České Budějovice (Chotýčany, 9.8., 4ks a 25.8., 2ks, Dynín, 9.8., 1ks, Štěpánovice u Českých Budějovic, 9.8., 9ks a 16.8., 1ks), Pelhřimov (Vojslavice nad Želivkou, 26.8., 14ks, Hněvkovice u Humpolce, 26.8., 6ks, Jiřice u Humpolce, 26.8., 11ks).

V oblasti kontinuálního šíření také pokračuje nálet: v okrese Jindřichův Hradec (Rodvínov, 15.8., 1ks a 25.8., 1ks), v okrese Třebíč (Rapotice, 8.8., v průměru 48 ks/den a 18.8., 63ks/den a 25.8. 18ks/den), v okrese Jihlava (Stará Říše, 15.8., 1ks/den a 23.8., 1ks/den).

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření zahrnuje celou Moravu a několik sousedících okresů. Ochrana proti bázlivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do zóny kontinuálního šíření jsou v naší oblasti zařazeny okresy Třebíč, Jihlava a Jindřichův Hradec.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Tábor, České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Prachovice, Strakonice, Pelhřimov. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělcům bázlivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km

od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno.

Pozemky, pro které nebude vyhlášena signalizace a splňují výše uvedené podmínky (nárazníková zóna, opakované pěstování kukuřice, bez insekticidní ochrany proti larvám) a nebyl na nich zjištěn výskyt bázlivce kukuřičného do 4. srpna, **musí být ošetřeny nejpozději do 15. srpna!**

Přípravky povolené proti dospělcům DVV:

Název	Účinná látka	Dávkování	Ochranná lhůta
Karate se Zeon technologií 5 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT nebo 28 dní (dle registranta přípravku)
Karate Zeon 050 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
Decis Mega	deltamethrin	0,2 - 0,25 l/ha (400 - 600 l/ha vody), podle signalizace, max. 1x	AT
Biscaya 240 OD	thiacloprid	0,3 l/ha (300 - 500 l/ha vody), do 65 BBCH, podle signalizace, max. 1x	30 dní
BEC Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
CS Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
KeMiChem-Lambdacyhalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
KeMiChem-Lambdacyhalothrin-I 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
RC-Lambdacyhalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT

!!! Pouze přípravek Karate se Zeon technologií 5 CS je registrován k použití i do kukuřice na siláž a do kukuřice na zeleno!!!

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy. Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

Na světelném lapači v Humpolci (okres Pelhřimov) a Bohuslavicích (okres Jihlava) jsou zaznamenány nálety **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 99 BBCH) a (RF 00-12 BBCH)

Výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni na strništi byl zjištěn v okrese Jihlava (Heroltice, 23.8.) a v okrese Pelhřimov (Starý Pelhřimov, 9.8., Hněvkovice u Humpolce, 9.8. a Ústí u Humpolce, 11.8.) ve střední intenzitě.

Setí nové řepky proběhlo ve většině případů v agrotechnických termínech. Některé pozemky již začínají vzházet. Přívalové deště dne 16.8 způsobily škody na osetých plochách řepky ozimé v okrese Pelhřimov (Bolechov a Želiv).

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 81)

Sledovaný porost slunečnice se nachází ve fázi začátku zrání, semena ve vnější třetině terče černá, slupka (oploď) semen tvrdá, zadní strana úboru ještě zelená.

Slabý výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl zjištěn na pozorovacím bodě v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 23.8.).

Slabý výskyt **šedé plísnovitosti slunečnice (*Botryotinia fuckeliana*)** rovněž v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 23.8.).

MÁK SETÝ (RF 74-81 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázích od žluté zralosti do plné zralosti tobolky i semen. Začíná sklizeň máku.

Slabý výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 23.8.).

Slabý výskyt **šedé plísnovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 23.8.), v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 17.8.) a v okrese Český Krumlov (Zubčice, 19.8.).

Střední výskyt **helmintosporiové skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 17.8.), slabý výskyt zaznamenán v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 23.8.).

První výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl zjištěn v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 17.8.), slabý výskyt zaznamenán v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 16.8.).

První výskyt imag **krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*)** byl pozorován v okrese v okrese Český Krumlov (Zubčice, 19.8.).

Slabý výskyt larev **žlabatky stonkové (*Timaspis papaveris*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 9.8.).

Ochrana: proti dospělcům žlabatek se ošetřuje před nakladením vajíček do stonků máku.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 79-83)

Brambory se nacházejí v růstových fázích od opadávání prvních bobulí do žloutnutí listů.

V porostech brambor, i přes zvýšené ošetření fungicidy, došlo k vyššímu nárůstu výskytu **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)**. Porosty množitelských a konzumních brambor byly zdesikovány, aby infekce neprostoupila i do hlíz. Slabý výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Humpolec, 19.8.) a v okrese Prachatice (Vitějovice, 25.8.).

Střední výskyt byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Stanovice u Nové Cerekve, 24.8. a Báčovice, 24.8.) a v okrese Jihlava (Velký Beranov, 23.8.). U malopěstitelů brambor a zahrádkářů se plíseň bramboru vyskytuje ve střední až silné intenzitě.

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách www.srs.cz nebo na odkazu <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Z důvodů deštivého počasí se množí výskyty **černání stonku (*Erwina carotovora*)**. Pozitivní výskyt byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Útěchovice pod Stražištěm, 9.8.) a zároveň zde bylo pozorováno přerůstání a zvýšený výskyt dutých hlíz.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 81-85 BBA)

Jabloně jsou v růstové fázi od počátku do pokročilého zrání.

Slabý nálet imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** v okrese Prachatice (Krtely, 23.8.) a v okrese České Budějovice (Hosín, 11.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Slabý nálet **obaleče růžového (*Archips rosanus*)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 2.8.).

Slabý nálet **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** byl pozorován v okrese Prachatice (k.ú. Krtely, 23.8.).

Slabý nálet **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 25.8.).

Slabý nálet **obaleče růžového (*Archips rosanus*)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely 23.8.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 85 BBCH)

Slivoně jsou ve fázi zrání.

Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*) a **obaleč východní (*Cydia molesta*)** slabý nálet imag v okrese Tábor (k.ú. Soběslav, 25.8.).

Silný nálet imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 15.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech